

HABERLER

Yazan:Ö./Spk: Ö./Den.

- 1- Zonguldak Armutluk kömür üretim bölgesinin Kandilli ocağında meydana
- 2- gelen grizu patlamasında 96 işçi öldü, 89 işçi de ağır yaralandı
- 3- Uluslararası Çalışma Örgütünün yaptığı bir araştırmaya göre, Türkiye
- 4- ~~m~~ kömür madenciliği alanında ölümle sonuçlanan iş kazalarında ilk
- 5- sırada geliyor
- 6- YÖK'ü protesto ederek istifa eden öğretim üyelerinin sayısı da artıyor
- 7- Avrupa Parlamentosunda Türkiye'de cuntanın baskı ve anti-demokratik
- 8- uygulamaları birkez daha gündeme geldi
- 9- BBC Radyosu Türkçe Servisi Şalî akşamki programında TİP genel başkanı
- 10- Behice Boran ile TSİP genel Başkanı Ahmet Kaçmaz'ın Türkiye'deki
- 11- gelişmeler konusunda görüşlerine yer verdi
- 12- 8 Mart sosyalist ve kapitalist ülkelerde kutlandı. Kapitalist
- 13- ~~kü~~ülkelerde binlerce kadın NATO üslerine, silahlanmaya kar şı
- 14- yürüyüş yaptı
- 15-

YORUM:

Yazan: Ö. Spk: Öm.

Başlığı : İş kazaları bir yazgı değildir

Konusu : Kandilli kömür havzasında grizu patlaması sonucu ~~97~~ 96 ölüYAZILAR : Politik not: Bağlantısızlar Hareketinin Delhi toplantısı /Sl./

Başlığı:

Konusu :

Sp:N

YAZILAR:

Başlığı:

Konusu :

Karl Mark: Adı ve yapıtları yüzyıllar boyu yaşayacak" başlık,
lı programımızı (Eng.)

Spk: Den. ve Nec.

YAZILAR:

Başlığı:

Konusu :

Cemile Sevim Nevşirvan yoldaşın 1912-1922 dönemi anılarının

ikinci bölümü (son)

Spk: Den.

"TKP'nin Sesi"

Haberler:

9.3.982.ÖM.Sev.

---- Zonguldak Armutluk kömür üretim bölgesinin Kandilli ocağında meydana gelen grizu patlamasında 96 işçi öldü, 89 işçi de ağır yaralandı. Cumhuriyet tarihinin bu en büyük iş kazasında 30 işçinin de kayıp olduğu bildirildi. Zonguldak kömür işletmeleri müdürü Mehmet Tazer, ölü sayısının 100 aşabileceğini açıkladı. Kurtarma çalışmalarının hala sürdüğünü, bazı cesetlerin tanınamayacak ölçüde yanmış olduğu ^{ölen} ve ancak 70 kadar işçinin kimliklerinin saptanabildiği gelen haberler arasında.

Türkiye madencilik ~~xxxxxxx~~ tarihinin bu en büyük iş kazasının Pazartesi günü saat 16 vardiyasında çalışan işçilerin gerekli önlemler alınmadan ocağa indirilmelerinin sebep olduğu bildirildi. Cunta başları, grizu patlamasıyla ilgili olarak yaptıkları açıkla-

malarda iş kazasında ölen işçi ailelerine baş sağlığı dilemekten ölay incelenecektir, ihmali görülenler cezalandırılacaktır" demekten öteye gitmediler.

Bu arada değişik kuruluşlar 100 işçinin ölümüne, neden olan bu iş kazasıyla ilgili görüşlerini açıkladılar. Türk -iş Yönetim kurulu toplantısından sonra yayınlanan bildiride, bu tür cinayetlerin iş yerlerindeki güvenlik önlemlerinin yetersizliğinden kaynaklandığı vurgulandı. Bildiride, "gerekli güvenlik önlemlerinin alınması ve madencilik alanında çok geri yöntemlerle çalışılmaya devam edilmesi meydana gelen iş kazalarının böylesi cinayetlerle sonuçlanmasına neden oluyor" deniyor.

Maden Mühendisleri Odası / Yönetim Kurulunun yaptığı açıklamada ise, Zonguldak kömür üretim bölgesinde her yıl ortalama 60-65 işçinin iş kazası sonucu öldüğü, 6-7 bin işçinin de ömür boyu sakat

kaldığı vurgulanıyor ve şöyle deniyor: "Zonguldak yöresinde meydana gelen her iş kazası bir sonrasının habercisidir. İş güvenliği ve işçi sağlığı madencilik alanında başta gelir. Soruna böyle yaklaşılmazdıkça iş kazaları sürüp gidecektir".

~~Enkazın ortasında~~ 100 işçinin ölümüne neden olan grizu patlama olayıyla ilgili görüşlerini açıklayan Ankara Tabip Odası başkanı Nevzat Eren de, şunları belirtti: "Bu son büyük iş kazasıyla Artmatçuk bölgesinde bugüne kadar meydana gelen ~~kazaların~~ sayısı ^{Ancak} beşe yükseldi. Zonguldak kömür havzasında meydana gelen bu iş kazalarıyla ilgili olarak bugüne kadar hiç bir bilimsel araştırma yapılmadı, hiç bir bilimsel rapor yayınlanmadı. Eğer bu tür araştırmalar yapılırsa ve raporlar yayınlansaydı, iş kazalarının sayısı çok azalırdı".

-- Öte yandan, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün yaptığı bir araştırmada, kömür madenciliği alanındaki ölümlerle sonuçlanan iş kazaları oranı bakımından Türkiye'nin dünyada ilk sırada geliyor. Kömür dışı madenlerde ise Avrupa'da birinci, dünyada ikinci sırayı işgal ediyor.

Son 46 yıl içinde Zonguldak yöresinde meydana gelen iş kazalarında çok sayıda işçinin yaşamını yitirdi. Örneğin, ilk büyük kaza 1937 yılında Kozlu'da meydana geldi, ve burada 23 işçi öldü. 1943 yılında Kandilli Armutçuk ocağındaki iş kazasında 63, 1947'de Kozlu maden ocağındaki patlamada 53, 1955'te Karadön'deki olayda 54, 1978'de Armutçuk Kireçli ocağındaki grizu patlamasında 17, ve 1979'da yine Karadeniz yöresindeki iş kazasında 6 işçi yaşamlarını yitirdiler. Bilindiği gibi, 1965 yılında Zonguldak maden işçileri haklarını almak ve çalışma koşullarının iyileştiril-

----- Cuntanın Öğretim üyesi kıyımı bütün hızıyla sürerken YÖK'ü protesto ederek istifa eden öğretim üyelerinin sayısı da artıyor.

son olarak Mimar Sinan Üniversitesinden 2 öğretim üyesi emekliliğini istedi, bir öğretim üyesi de istifa etti. Emekliliğini isteyen profesör doktor Şadun Ersin Mimarlık fakültesinde, profesör doktor Neşet Güner de Güzel Sanatlar Fakültesinde görevliydi. İstifa eden doçent doktor Haydar Karabay ise Mimarlık Fakültesi şehircilik bölümü öğretim görevlisiydi.

Ote yandan YOK uygulamalarını protesto için son günlerde Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nden Erdal Yavuz, Gürel Tüzün, Oktay Varlıer, Emin Çeşmebaşı, Gündüz Özler ve Orhan Kurmuş'un da istifa ettikleri bildiriliyor. Daha önce Devlet Planlama Teşkilatı Sosyal Planlama

Dairesi Başkanlığı ve Devlek İstatistik Enstitüsü Genel "üdürlüğü yapan Oktay Varlılar, iktisat ve ulusal gelir araştırmaları alanında bir otorite olarak biliniyor. Doktor Orhan Kurmuş ise, "Emperyalizmin Türkiyeye Girişi" ve "Bir Bilim olarak İktisat tarihinin Doğusu" adlı kitaplarıyla tanınıyor.

Anımsanacağı gibi Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi Sosyal Piyaset Kürsüsü başkanı Profesör Cahit Talas da YÖK kıyımını protesto ederek görevinden istifa etmişti. Sendikalar, iş ve işçi sorunları konusunda tanınmış bir otorite olan 69 yaşındaki Profesör Talas 27 Mayıs 1960'dan sonra kurulan hükümette de Çalışma Bakanı olarak görev yapmıştı. 40 yıldan fazla öğretim üyeliği yapan Cahit Talas istifa gerekçesini şöyle açıkladı: "benim bölümümde ve kürsümde rahat

çalışma olanağı kalmadı. Birlikte çalıştığım ark daşlar ayrıldılar.

Ya da ayrılmak zorunda kaldılar. kalmak gitmekten daha zor oldu"

unta Erol Güngör, HalilCin, Sakir Akça, Nihat Niran, Tarık
omer, Ahmet Soner, Umit Akkoyunlu gibi MHP'lileri Üniversite rektör-
lüğü ya da dekanlıklara getirirken, 250 ye yakın öğretim üyesinin göre-
vine son verilmesi tepkiyle karşılanıyor.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA DERNEĞİ

----- Avrupa Parlamentosunda türkiye'de cuntanın baskı ve anti-demokratik uygulamaları birkez daha gündeme geldi.

Avrupa Parlamentosunun dün Strazburg'ta yaptığı olağan toplantıda Türkiye'deki baskılar yine gündeme geldi. Söz alan saygınlıklar bir yandan cuntanın seçim hazırlıkları yaparken öte yandan baskıyı sürdürdüğünü, tutuklamaların ve davaların sürdüğünü, üniversitede süren kısımları, işkencelerin ~~südüğünü~~, Anayasaya dayanarak çıkarılan yeni yasalarda hak ve özgürlüklerin sınırlandırıldığını belirttiler.

Öte yandan AET komisyonu Türkiye'nin pamuklu dokuma ve tişört ihracatını sınırlamaya karar verdi. Türkiye 15 Temmuz'a kadar AET ülkelerine ancak 3 milyon 600 bin tişört ve 1200 ton ~~ham~~ bez satabilecek.

---BBC radyosu~~xxxx~~ Şalı akşamki programında Türkiye işçi partisi genel başkanı Behice Boran ile TSİP genel başkanı Ahmet Kaçmazın Türkiye'deki gelişmeler konusunda görüşlerini ~~xxxxxxx~~ yer verdi. BBC radyosu~~xxxx~~ muhabirinin Türkiye'deki durumla ilgili sorularını TİP genel başkanı Behice Boran özetle şöyle yanıtladı: Türkiye'de demokrasiye geçiş iddiası vardır. ~~Türkiyexdaxdaxxakxakxakx~~ Ancak kabul edilen anayasa, bu aldatmaca yasa geçilecek rejimin n sıl bir rejim olduğunu açıkça gösteriyor. Anayasa diye kabul edilen bu vesika 1961 Anayasasındaki hakları ortadan kaldırmak için yapılmış bir vesikadır. Demokratik hak ve özgürlükler büyük mücadelelerle kazanılıyor. ~~Türkiyexdx~~ Yapılacak olan şey cuntaya, dayandığı işbirlikçi tekelci se mayeye ve ABD emperyalizmine karşı savaşımdır. Barıştan, bağımsızlıktan, demokrasiden yana olan emperyalizme karşı olan, büyük tekelci sermayenin sömürü ve baskısına karşı olan, şovenizme ve ulusal baskıya karşı olan

tüm yurtsever, demokratik ve ilerici güçler güç ve eylem birliği yapmak zorundadır, Bu başlamıştır ve bu süreç mutlaka gelişecektir. -- Türkiye'nin bugünkü durumunu bilmeyen kalmaz diye söze başlayan TSİP genel başkanı Ahmet Kaçmaz da BBC radyosu muhabirinin sorularına özetle ~~şu şekilde~~ şöyle yanıtladı: Türkiye halkının ezici çoğunluğunun en acil hedefi, cuntanın bir an önce işbaşından gönderilmesi, yerine tüm demokratik hak ve özgürlükleri topluma geçerli kılacak demokratik bir hükümetin işbaşına getirilmesidir. Bu ortak hedefe tüm toplum güçlerinin eşbirliği ile ulaşılabilir. ^{Cunta} ~~Yığınlar~~ ^{ona} ~~şu şekilde~~ karşı aktif harekete geçtiklerinde, yüzbinler, milyonlar olarak yürüdüklerinde işbaşından gider"

Bilindiği gibi, BBC ^{radyosu} bir önceki yayınında Demokrat Türkiye gazetesinin yazarlarından Dursun Akçaman görüşlerine de yer vermişti.

Dursun Akçaman, terörü ve kanlı ortamı durdurma amacıyla yönetime

el koyan cuntanın devlet terörü yaratarak saldırıya geçtiğini
~~malikittir~~ bugün ha pishanelerde onbinlerin bedensel ve ruhsal
işkence altında olduğunu, binlerce kişi için idam istendiğini, sen-
dika, dernek, birlik, parti diye hiç bir şey kalmadığını bildirir.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA MERKEZİ

-----Birleşik Amerika Temsilciler Meclisi Dış Politika Alt Komisyonu, nükleer silahların bugünkü düzeyde dondurulması için Sovyetler Birliği ile bir anlaşma imzalanmasını öngören bir tasarıyı 9'a karşı 27 oyla onayladı. Tasarı Temsilciler Meclisine, sonra da Senatoya gidecek. Gözlemciler, Temsilciler Meclisinde kabul edilmesi olası olan tasarının Senatoda reddedilebileceğini belirtiyor.

Öte yandan, Vasingtonda, nükleer silahların dondurulması istemiyle binlerce kadın yürüyüşe katıldı. 8 Mart "uluslararası kadınlar günü" dolayısıyla, dünyanın kapitalist dünyanın öteki ülkelerinde yapılan gösterilerde de, başta gelen istem, nükleer silahların dondurulup azaltılması; barışın korunması; Batı Avrupaya yeni atom füzeleri yerleştirilmesini öngören kararın kaldırılması ve Amerikan üslerinin sökülmesi istemleri oldu. 20 Avrupa ülkesiyle ABD, Kanada, Avusturalya ve Yeni Zelanda'dan

kadın hareketi temsilcilerinin katılımıyla Brükselde düzenlenen yürüyüşte dile getirilen ana istem, NATO'nun Brüksel kararının kaldırılması oldu. NATO'nun Brükseldeki karargahına ve nükleer güce sahip devletlerin elçiliklerine giden delegasyonlar, bu istemlerini ve silahlanmaya karşı tutumlarını dile getirdiler.

--Yunanistan kadınları ise, ülkedeki en büyük Amerikan üsleri önünde yığinsal gösterilerle "Ölüm işlerine hayır" belgisini yükselttiler. Atina yakınlarındaki Helenikon üssü önünde, 6. Amerikan filosundan gemilerin demir atmış olduğu Pire üssü önünde ve Giritteki Herakleon hava üssü önündeki yürüyüşlere onbinlerce kadın katıldı. İngilterede, İtalya da, Portekizde ve daha birçok ülkede de silahlanmaya, ~~şu~~ Amerikanın askersel varlığına karşı yürüyüşler yapıldı.

--Kadınların uluslararası savaşım ve dayanışma günü, Sovyetler Birliği

ğinde resmi bayram olarak kutlandı. SBKP MK Sovyet kadınlarının komünizm kuruculuğuna katkılarını değerlendiren ve kendilerini bayram dolayısıyla kutlayan bir mesaj yayınladı. Kadınların hak eşitliğinin gerçekleştirildiği S. Birliğinde bugün tüm doktorların % 69'u, bütün bilim alanında çalışanların % 40'ı, eğitim alanında çalışanların % 74'ü sağlık ve sosyal hizmetler alanında çalışanların % 83'ü, kültür alanında çalışanların % 73'ü ve yerel Sovyetler üyelerinin % 50'si kadındır.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

4
----BM Genel Sekreteri Guellar,uluslararası kadınlar günü dolayısıyla
salı günü yayınladığı bir mesajda,kadınların tam hak eşitliğinin sağ-
lanmasını,Birleşmiş Milletlerin ana amaçlarından biri olduğunu belir-
tti.Guellar,kadınların/tüm haklarına kavuşmasının,kalıcı bir barışın
sağlanmasına önemli bir katkı olacağını kaydetti.Aynı gün,BM Sekreter
liği de bir belge yayınlayarak,uluslararası kadınlar gününün,Klara
Setkinin önerisi üzerine 1911'den beri kutlandığını belirtti.

İŞ KAZALARI BİR YAZGI DEĞİLDİR

Cumhuriyet tarihinin en büyük iş kazası gene Zonguldak kömür üretim bölgesinde meydana geldi. Yüzü aşkın ölü ve bir e kadar da yaralıya neden olan bu olay bir kaza değildir, açık bir cinayettir. Çünkü, iş kazaları bir yazgı değildir, Eğer işçilerin sağlığı, onların yaşamları, iş güvenliği sorunları tekellerin azgın sömürü ve daha çok kar elde etme politikasından ^{ün} ~~hakk~~ önde geliyorsa, iş kazaları önlenemez. Ama işçilere söz hakkının bile tanınmadığı, onların daha iyi yaşam ve çalışma koşulları için yürüttükleri grevlerin yasaklandığı, işçi haklarının ağır saldırı ve baskı altında bulunduğu bir ülkede bu tür cinayetler sürüp gidecektir. İş kazaları bugün Zonguldakta olduğu gibi, yüzlerce işçi ailesinin ecağını:

söndürmeye, yüzlerce, binlerce çocuğu yetim bırakmaya devam edecektir. Profesör Cahit Talasın sözleriyle grizu patlaması artık dünya-
 birçok ülkesinde
 dancinayetlere yel açmıyor. Ama Türkiye ölümlü sonuçlanan iş kazala
 hala
 rı, iş cinayetleri bakımından/dünyada ilk sırayı işgal ediyor.
 Kimdir bunun suçlusu, sorumlusu? Kuşkusuz bunun suçlusu, sorumlusu
 Zonguldak kümr işçilerini daha osmanlılardan kalmış maden nizam-
 nameleriyle geliştiren, işçi sağlığı, iş güvenliği konusunda ^{permağın} ~~xxxxxx~~
 nı bile kıpırdatmayan burjuva politikacılarıdır. Kuşkusuz bu ^{permağın} ~~xxxxxx~~
 ler acısı cinayetlerin suçlusu, sorumlusu hakkını isteyen işçileri
 üstüne polisi, askeri süren, işçileri yerin 400 metre derinliklerin
 göz göre göre ölüme gönderen burjuva hükümetleridir. Bundan 20 yıl
 kadar önce o dönemin Demirel hükümeti çalışma koşullarının iyileş-
 tirilmesi, gerekli güvenlik önlemlerinin alınması istemiyle greve

giden Zonguldak maden işçilerinin bu haklı eylemini kana boyanmış, işçilere karşı asker sümüş, ateş açtırmış ve Mehmet Çavdar ile Satılmış Tepe adındaki işçilerin ölümüne neden olmuştu. Bugün de bu işçi düşmanı politika sürüyor.

Şimdi cuntacılar Zonguldakta kanayan büyük yarayı küllemek için bir suçlu arıyorlar. Evren, ihmalî görülenler cezalandırılacaktır diyor. Evet, bunlar bir mühendisi, bir yetkiliyi suçlu gösterip sorumluluktan kurtulmaya kalkışabilirler. Ama eğer bir yörede bir yıl içinde baş-altı iş kazası oluyorsa ve gerekli hiçbir önlem ~~alınmıyorsa, bunun sorumlu~~ ^{peşpeşe meydana gelen olaylar çok sayıda işçinin ölümüne neden} oluyorsa, bunun bir tek sorumlusu ve suçlusu olabilir, o da ~~cuntacı~~ ^{ek: elinde tutan} ~~dir.~~ Cuntacıların ne parlak sözleri, ne baş sağlığı dilekleri, ne de ölen işçi aileleriyle ~~xxxxxxx~~ alay edarcasına ~~xxxx~~

vermeyi tasarladıkları 50 'er bin lira yardım çekleri, kömür işçilerinin geride kalan yüzlerce dul ve yetiminin göz yaşlarını dindiremez, bunların büyük acısını unutturamaz.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Cemile ~~Selim~~ ^{Nevdirvan} yoldaşın 1912-1922 dönemi anılarının ikinci bölümünü vererek tamamlıyoruz..

Üçüncü ~~Hicret~~ ^{göz}

Bu üçüncü ~~hicret~~ ^{göz} bana hepsinden ağır geldi. Çünkü karnımdaki yükümle ne ata, ne arabaya binebiliyordum. Ankaradan ~~km~~ demiryolu ile gitmek mümkündü, ama askeri hastalar ve subay aileleri arasında bir mahkum karısına yer olabiliyordu? Ben Ankara yakınlarında atılan toplardan zangırdayan pencere camlarının sesini dinleyerek evde oturuyordum. Tam bu sırada komunist arkadaşlardan Kayseride göz hapsinde bulunan Ahmet Edip yoldaş çıka geldi. Onu görünce çok şaşırdım. ^{Ben,} Nasıl geldiğini, ~~ne~~ den artık tehlikeli bir yer olan Ankarada olduğunu sorarken, o cebinden bir kağıt çıkarıp uzattı. Bu ^m Kayseri Hapisanesinde olan Sakallı Nazım yoldaş yazmıştı. Beni Kayseriye çağırıyor ve eşini de birlikte getirmemi istiyordu. Ben reddettim. Gidecek durumda değildim.

Annemde, bende ata, arabaya binecek durumda olmadığımı söyledik. Gitti. Birkaç saat sonra tekrar geldi. Gece geç vakit Ankaradan Karahana askeri erzak götürecek trende size yer hazırladım/mutlaka, hemen çıkmalısınız, yarın öbürgün Ankara düşebilir, sizi büyük bir tehlike bekliyor dedi. Htiyar anamla gece geç vakit arkadaşları bağların arasından geçerek istasyona geldik.. Üstü brandayla örtülü ^{Bir vagon binip,} çuvalların arasına oturduk. Üzerimizi yine brandayla örttüler. Ses çıkarmayın diye sıkı sıkı ~~xxxxxx~~ tenbih ettiler. Biz tren hareket edinceye kadar öyle oturduk. Yarım saat sonra brandanın üzerine vurarak, içine bakmadan yoklayıp geçtiler. ^{Bu sırada} ~~Rahatsızlık~~ Bir ses açık vagonun yanından bize "yattınız, başınızı eğiniz" demişti. ^{Bizde} öyle yapmıştık. Tren yola çıktı. Brandayı aralayarak temiz hava alıyorduk. Yarım saat sonra tren Kaşık istasyonuna geldi. Bizim oturduğumuz vagon sonuncu idi. Bir el yavaşça Brandayı açtı ve bize iki ak elbise uzattı. Yolda bunu giyinin, Karahana gündüz varacaksınız, sizi hastabakıcı Cemile Selim ve Serife

~~xxxxxx~~ hanımlar olarak doktor Nevzat Bey karşılayacak dedi. Bize biraz yiyecek verdi. Bu Ahmet Edip ~~arkadaşları~~ yoldaşı. Biz gece serinliğinde hayli rahatladık. Fakat ben Ahmet Edip yoldaşın sınır boyu sayılan bu yerlerde korkusuzca dolaştığını düşünüyor ve onun ~~başına bir şey~~ gelir diye üzüliyordum.

Gün ağarırken Karahan istasyonuna geldik. Edip yoldaş yanımıza geldi, ben Nazım yoldaşın eşini sordum. Onu kayınbiraderi, Kolordu Komutanı kendi ailesiyle birlikte ~~xxxxxxx~~ Ankaradan çıkarmış. Ben rahatlamıştım. Karahan istasyonu geniş bir ovadaydı. ^{da} Etraf büyük çadırlarla başı sargılı, ayağı topal, kolu boynunda asılı yaralı askerler vardı. Ak elbise giymiş genç bir doktor bize doğru geldi, selam verdi, tanıştık. Bizi hayli uzakta, yol kenarında bir çadıra götürdü. Portatör karyolalara biraz uzandık. Yaşlı bir asker bize sıcak bulgur çorbası getirdi.

Daha sonra çadırımıza Akşehir mebusu Şıh Servet Efendi geldi.

O güya komunist olarak aramıza girmişti. Bize araba göndereceğini ^{söyladı}.

Bizi

✓ Kayseri uzak olduğu için onlara Akşehir'e davet etti. Ama akşama kadar beklediğimiz halde şeyh hazretleri vaadini tutmadı.

Ama ~~kırx~~ Doktor Nevzat bey evvelce hazırladığı iki atlı yaylı bir araba ile bizi Kayseriye yolladı. Bu arabayla iki gün yol aldıktan sonra konakladığımız bir köy misafirhanesinde ~~Kayseriye erzak taşıyan~~ ~~kırx~~ ~~atlarımızı~~ ve arabamızı zaptettiler. Benim ağır vaziyetime bakmadan, bize manda koşulmuş bir kağıt verdiler. Biz bu kağıt ile yolumuza devam ederken, yolda eşyasıyla ailesiyle göç eden ucu bucağı görülmez kağıt konvoylarına rastladık. Bunlarında atlarına, arabalarına askeri nakliyat için el koymuşlardı. Dört gün bu şekilde yol aldıktan sonra nihayet bir akşam üstü Kayseriye geldik.

Kağnıcı bizim gideceğimiz evi sorduğunda, ben "hapishaneye" dedim. O, şaşkınlıkla yüzüme baktı, kendi kendine, "jandarmasız hapishaneye gideni de hiç görmemiştin" diye söylendi. Bizi hapishaneye getirdi. Hapishanede olan Komünist Sakatlı Nazım bizi o zaman göz hapsinde yatan Affan Hikmet ve Kenan yoldaşların evine gönderdi. O gece ben hem yol zahmetinden kurtuldum, hem de oğlum Demir dünyaya geldi. Komünist arkadaşlar Niğde hapishanesinde yatan babasına, telgraf çekmişler. "Eşiniz sağ selamet Kayseriye geldi. Oğlunuz oldu" demişler. diye telgraf çekmişler.

Fakat arap harfleriyle, yazılan "oldu" sözünü, "öldü" diye okuyan hapishane müdürü, zavallı adamın oğlu ölmüş', ~~xxx~~ diye telgrafı kocam Nevşirvan'a vermemiş. Bir hafta sonra benim kendi elimle yazdığım mektubu aldıktan sonra "oğlum olmuş", diye sevinerek hapishane müdürünün yanına koşmuş. O da, "ben bir hafta önce bir telgraf aldım, orada

oğlunuz "öldü" diye okudum. Kahırlanmayasınız diye telgrafı göstermedim"
~~diyeyen~~ demiş.

~~XXXXXXXXXXXX~~

Böylece babanın hapiste, ananın yollarda geçirdiği üzüntülü hayat
 sona erdi. Bir süre sonra baba hapishaneden kurtuldu, ben de tekrar ^{Savaş} "Ank
 karaya geldim. ~~XXXXXXXXXX~~ ^{artık} cephesi ^{doğal} Ankaradan uzaklaşmıştı. Yaşam bir sür
 re sonra yine ~~XXXXX~~ yoluna girdi. ^{çalışmamıza} "İz tekrar ^{başlamış} başladık. Parti
 çalışmamızı gizli yoluna yeniden soktuk. Yaşam, dikkatli çalışıyorduk.
 Kadınlar arasında çalışma çok zordu. Şehirlerde ve köylerde güçlenmeye
 başlayan milli burjuva, eşini, oğlunu, babasını cephede, savaşta yitirmiş
~~XXXXXXXXXX~~ zavallı Türk kadınlarının üzerine bir kâbus gibi yüklenmekte,
 bir lokma ekmek için onları amansızca sömürmekteydi. Askeri ^{çamaşırları} ~~la~~
^{dikimini} ~~21~~, hastahane işlerini bir angarya olarak kadınların üzerine yüklüyorlar
 dı.

Komunist Partisi Merkez Komitesinin kararları ~~xxxx~~ yönünde biz kadınları birlik sağlamaya, angarya olarak verilen işleri belirli bir ücret karşılığında yapmalarını sağlamak için ~~bu~~, bu işi parayla yapan ~~xxx~~ özel tüccarların elinden alıp ^{bu} ihtiyacı olan kadınlara vermesi için çalıştık. Bir birlik tüzüğü ~~yazarak~~ yazarak kadınların genel ^{bir toplantısını düzenledik} ~~örgütünü kurdukları kurma toplantısı düzenledik~~ . Toplantımızı, Ankara civarında Salih ^{Göçer} Acioğlunun ^{yaptık. Bu toplantıda} bağında ~~yaptık. Bu toplantıda~~, 8 Mart Beynelminel Kadınlar ^ü ~~ününü~~ ^{kutlama kararı aldık.} ~~kutlama~~ ^{yaptık.} Çünkü Komunist Enternasyonalin kadınlar seksiyonundan bir talimatname almıştık. Bunda, burjuva zulmünde olan ülkelerde kadınların kendi kurtuluşlarına kavuşmak için ^{bu} burjuva toplumunda ~~xxxxxx~~ çığnayan kadın haklarını elde etmek ^{ie} ~~iş~~ ^{şiarı altında} için, ~~bu topluma karşı savaş için~~ 8 mart "Kadınlar Bayramını mutlak ^{değertendirilmelidir!} ~~bir fırsat~~ ["] olarak kullanmalıdır, deniliyordu. Biz de Mustafa Suphi yoldaşın ondört yoldaşıyla Karadenizde katledildikler

rini öğrendikten sonra ~~benim~~ Büyük Millet Meclisi'nin Hükümeti'ne bir protestoname yazmıştık, bunu kadınların toplantısından geçirmek istiyorduk. ^{Göçmen bağında,} 18 Mart Kadınlar Bayramı adıyla ~~gerçekleştirdiğimiz~~ yaptığımız kadın toplantısında birinci mesele olarak bu protestoname kabul edildi. İkinci mesele ^{de} ~~olarak~~ Türk Kadınları Dikış Derneği tüzüğünü tasdik ederek, ~~bu~~ derneğe bir yönetim kurulu seçildi. Böylece, Ankara da ilk defa olarak 8 Mart Bayramını başarıyla geçirdik.

1922 yılının ortalarında idi. Komünist enternasyonalin 4. Kongresi'ne delegeler çağırılıyordu. ~~xxxxxxx~~ Ankaradaki Komünist Parti örgütüne 4 yer verilmişti. Salih Hacıoğlu, Nevşirvan, Ahmet Hilmi ve ben bu kongreye katılmak üzere, Ankarada gizli olarak toplanan Komünist Partisinin ikinci Kongresi'ne seçildik.. Benim doğduğum ülkemden son ~~haceretim~~ ^{göçüm} böyle başladı..

Değerli Dinleyiciler, TKP'nin ilk üyelerinden, ilk kadın komünistlerinden Cemile Selim Nevşirvan yoldaşın, 1912-1922 dönemini anlatan anıları burda bitiyor.. Biz de Cemile Selim yoldaşın ~~onun~~ iki bölümde yayınladığımız anılarını, onun anılarını noktalarken yazdığı küçük bir şiirle bitirelim.

"-Vatanımdan ayrılık ~~elimi~~ elimi doldururken sağımı solumu,
Son bir umut içinde tuttum gurbet yolunu.
Arkamda kara gölge, başımda kızgın güneş,
Üreğimde azadlık ve inkılap duygusu oldu bana, büyük eş..."

Konu: Karl Marks

Engin, 9.3.1983

TKP' nin Sesi

304 nolu müzik: (hızlı davul zurna- 30 saniye)

A- KARL MARKS

B-- ADI VE YAPITLARI YÜZYILLAR BOYUNCA YAŞAYACAK

XXXX

(müzik devam, 15 saniye)

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

1. 25

p. -

79 kom

devrim dalgası, 1871 Paris Komünü, ~~1917 Büyük Ekim Sosyalist Devrimi~~,
~~sosyalist sistemin kuruluşu~~ ile başlayan Marksizmin ~~utku geçiti~~,
1917 Ekim Devrimi'yle yepyeni bir ivme kazanan Marksizmin utku geçiti,
tüm gücü, tüm şiddetiyle sürüyor.

(15 saniye müzik- aynısı)

D. — MARKS VE ENGELS'İN ÖZELLİĞİ NEYDİ?

~~İşçi sınıfının bilimi olan Marksizm~~

N. — Karl Marks ve onun en candan dostu, en yakın savaş arkadaşı Fridrih Engels'ten önce de gerek felsefe, gerek ekonomi politik, gerekse sosyalizm alanlarında önemli adımlar atılmıştı. Klâsik Alman felsefesi, diyalektiği ortaya koymuş-, Royerbach, materyalizmi formüle etmişti. İngiliz ekonomi politiği, kapitalizmin gelişme yasallıkları üzerinde önemli bulgular

ortaya koymuştu.Ütopik sosyalistler,kimi sosyal eşitlik kavramı belgisini ortaya atmışlardı. Marks ve Engels,diyalektik ve tarihsel materyelizmi, işçi sınıfının ekonomi politliğini ve bilimsel sosyalizmi temellendirdiler.Böylelikle onlar,o zamana kadarki toplumsal düşünceyi devrimci-leştirdiler.Marks ve Engels,dünyanın devrimci yenilenmesinin önkoşullarını ortaya koydular.Komünist hareketin teorik ve politik temellerini attılar.İşçi sınıfının ve sermaye tarafından sömürülen tüm yığınların kurtuluş savaşının uluslararası ilkelerini ve örgütsel biçimlerini maddeleştirdiler.

Onların en önemli özelliği,insanlığın,toplunun,ne yönde ilerleyeceğini ortaya koymalarıydı.Bu ilerleme yönünün taşıyıcılarını, motorunu saptamalarıydı.

Burada,üç nokta üzerinde özellikle durmak gerekiyor: 1- Toplumun ilerleme yönü,bir toplumsal biçimlenmenin ötekini izlemesi yasallığı.

Böylelikle Marks ve Engels, ilkel komünel toplumdan başlayan sürecin, zorunlu olarak sosyalizme ve komünizme varacağını kanıtladılar. 2-Tarihsel sürecin itici gücü ^{nın} üretici güçlerin gelişmesidir. ^{gelişmesi} Bu Üretici güçler, ⁿ ~~üratim~~ kendilerine en uygun üretim ilişkilerinin dayatır. Böylelikle yeni toplumun ekonomik alt yapısı, ~~bunun~~ ^{kuruluşu} üzerinde de politik ideolojik üst yapı ^{kurulur}. Böylelikle ~~32~~ Toplumsal gelişmenin itici motoru sınıf savaşıdır. Kapitalizmde, sınıf savaşı, işçi sınıfının önderliğinde sosyalizme yolu açar. Böylelikle Marks ve Engels, toplumun devrimci yenilenmesi için utkan savaşımı yönetebilecek ve yürütecek başlıca ana gücü, işçi sınıfını göstermişlerdi.

(müzik- 15 saniye- aynısı)

1. - MARKSİZM NEDEN ÖLÜMSÜZDÜR?

2. - Marksizmin utku geçitinin başlamasıyla birlikte, toplumsal gelişmenin ana yönünü durdurmak ~~0000000000~~, kapitalizmden sosyalizme geçişi engellemek isteyenlerin Marksizme saldırıları da başlamıştır. Bilimsel sosyalizmin oluşmasından, bu yana, kaç kez burjuva ideoloğları, Marksizmin işinin bittiğini, öldüğünü, yok olduğunu öne sürdüler. Ama Marksizme karşı çıkan yüzlerce teori birbiri ardı sıra iflas ederken, unutulup giderken, Marksizm, dipdiri, capcanla yaşıyor.

Marksizmin ölümsüzlüğü nasıl açıklanabilir? Bir dogma değil, bir eylem kılavuzu olmasından. Bir tarikat değil, nesnel gelişmelerle, yaşamla sınıksız bağlı bir bilim olmasıyla. Pratikte sınanmasıyla. Gerçeklerden, somut gerçeklerden yola çıkmasıyla. Sürekli gelişen topluma, süreçlere uygun yanıtlar arayıp bulmasıyla.

Bu nedenle, Marksizmin gerçek savunucuları, ~~bu şekilde tanımlanır:~~
Marksizmin ~~gerek~~ yaratıcı bir biçimde uygulayıp geliştiren ^{ler} olarak
tanımlanırlar.

Bu bağlamda Lenin, Marks'ın en ardıcıl savunucularının başında
geliyor. O toplumsal süreçlerdeki yeni gelişmelere Marksist yanıtı
verdi. Emperyalizm döneminin, proleter devrimleri çağının Marksizmini
Leninizmi ortaya koydu. Bugün Marksizm-Leninizm, Sovyetler Birliği
Komünist Partisi'nin ve tüm öteki kardeş partilerin ideolojik, politik
çalışmalarıyla, zengin pratikleriyle gelişip güçleniyor. ~~Modern toplumsal~~
~~gelişimin dayattığı sorunları~~ Sovyetler Birliği Komünist Partisi ve
öteki kardeş partilerin
~~öteki sosyalist ülkelerin~~ oluşturdukları gelişmiş sosyalist
toplum teorisi, ~~tüm komünist ve işçi partilerinin~~ reel sosyalizmin
uluslararası politikada belirleyici/olduğu koşullarda ^{etmen} dünya devrimci
sürecinin özelliklerinin ortaya konması, bu yoldaki büyük yaratıcı
katkılarıdır.

Bugünü belirleyen bir başka özellik daha vardır.Önceleri, işçi sınıfının bilimi,yalnızca burjuva toplumunun gelişmeleri ve gelişme eğilimlerinin analizi temelinde olgunlaştırılıyordu.Bugün Sosyalist ülkeler topluluğunun,sosyalizmin maddi bir olgu olduğu günümüzde, işçi sınıfının bilimi,artık,aynı zamanda kendi temeli üzerinde yaşayan ve gelişen sosyalizm temelinde de geliştiriliyor.

(müzik- 15 saniye -aynısı)

1- Marks ve Engels'in komünist dünya görüşünün temellerini atmalarından bu yana dünyamızdaki gelişmeleri gözden geçirdiğimizde,deneyimleri ele aldığımızda şunları görüyoruz:

2- x)Dünya gelişmesinin başlıca atılımı,Marks ve Engels'in öngördükleri yolu izliyor.Yani,kapitalizmden komünist sosyal-ekonomik sisteme devrimci dönüşüm gerçekleşiyor.

1- ~~xx~~)İnsanlığın sömürüden,sosyal ve ulusal ezgiden ve savaşlardan kurtulması tarihsel süreci,tarihsel özgörevi Marks ve Engels tarafından formüle edilen ve kanıtlanan işçi sınıfının yönetimindeki yığinsal halk hareketlerinin sonucu olarak gerçekleşiyor.

2- ~~xxxxx~~ Türkiye Komünist Partisi,temellerini Marks ve Engels'in attıkları devrimci teoriyi kendisine kılavuz edinmiştir.Sayısız reformist,revizyonist teorilerin hiç biri pratikte kapitalizmden farklı bir toplumun yaratılmasına götürmemiştir.Marksizm-Leninizm,insanlığın büyük bir kesimini kapitalizmin kışkacından kurtaran,yeni,sosyalist toplumun kurulmasını olanaklı kılan ve dünya çapındaki ~~xxxxxx~~ kapitalizmden sosyalizme geçişi yönlendiren tek teoridir.